

СХВАЛЕНО

розпорядження голови
районної державної адміністрації
_____ 2018р. № _____

ПАСПОРТ

районної програми профілактики, діагностики та лікування
вірусних гепатитів В і С на 2018-2020 роки

1. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Районна державна адміністрація (сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення)
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Розпорядження _____ голови райдержадміністрації від
3.	Розробник Програми	Районна державна адміністрація (сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення)
4.	Співрозробники Програми	Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ
5.	Відповідальний виконавець Програми	Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ
6.	Учасники Програми	Районна державна адміністрація (сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення), Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ
7.	Термін реалізації Програми	2018-2020 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Районний бюджет, бюджети місцевих рад, ОТГ
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для	46 тис.грн.

	реалізації Програми:	
9.1	коштів обласного бюджету	-
9.2	коштів районного бюджету	32 тис.грн.
9.3	коштів бюджетів місцевих рад, ОТГ	14 тис.грн.
9.4	коштів інших джерел	-

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма

Вірусні гепатити є актуальною проблемою охорони здоров'я. Відповідно до даних ВООЗ у світі більше 2 мільярдів осіб інфіковано або перехворіло вірусним гепатитом.

За ступенем негативного впливу на здоров'я населення та масштабами захворюваності вірусні гепатити в Україні займають домінуюче місце в структурі інфекційної патології. До цієї групи інфекційних хвороб належить до 30% захворювань, за винятком грипу та гострих інфекційних захворювань верхніх дихальних шляхів.

В Гусятинському районі рівень захворюваності гострим вірусним гепатитом В коливається в межах 4,6-2,3 на 100 тисяч населення.

Ситуація з гепатитом С є ще більш небезпечною. Поширеність вищезазначеного вірусу в Європі вища, ніж вірусу гепатиту В.

За даними ВООЗ, в світі на вірусний гепатит С страждають понад 170 мільйонів осіб, що становить більше 3% населення планети та в 5 разів перевищує кількість хворих на ВІЛ-інфекцію. В розвинених країнах гепатит С є відповідальним за 20% гострого гепатиту, 70% хронічного гепатиту, 40% некомпенсованого цирозу печінки, 60% гепатоцелюлярної карциноми та 30% трансплантації печінки.

Багаторічна персистенція вірусу гепатиту С при хронічній формі інфекції призводить до розвитку цирозу печінки у 20% хворих протягом 20 років, з подальшою щорічною частотою розвитку декомпенсації цирозу печінки у 6% та раку печінки - в 4%.

За даними ряду авторів, хронічні вірусні гепатити становлять 70-90% від усіх вірусних гепатитів і лише 10-30% становлять гепатити іншої етіології (алкогольні, токсичні, аутоімунні та інші). Серед вірусних гепатитів провідне місце займає хронічний гепатит С, хронізація якого сягає 90% і для якого характерно мінімум клінічних проявів.

Серед хворих на вірусний гепатит С переважає генотип 1В - 85%, генотип 2а - в 10%, генотип 2а - в 3%, не вдалося визначити генотип у 2% хворих.

При пізньому призначенні лікування хронічний гепатит трансформується в цироз печінки, який є незворотнім станом і призводить до інвалідизації пацієнта та потребує трансплантації печінки як єдиної ефективної стратегії лікування.

Найвищі показники захворюваності реєструються серед осіб молодого працездатного віку.

У зв'язку зі збільшенням хронічної вірусної патології печінки та вірусних гепатитів в цілому, як гострих, так і хронічних, значною складністю лабораторної діагностики та лікування хронічних вірусних

гепатитів, збільшення гепатологічної патології в зоні радіаційно забруднених територій області, важливим є наявність відповідного досвіду щодо діагностики та проведення адекватного, в т.ч. противірусного лікування хронічних вірусних гепатитів, а також наявність підготовлених кваліфікованих фахівців.

Одним з найважливіших завдань є проведення вакцинопрофілактики гепатиту В дітям і дорослим у вогнищах цієї інфекції, медичним працівникам групи ризику, студентам середніх і вищих медичних навчальних закладів, працівникам служб спеціального призначення, хворим гастроентерологічного профілю, перед плановими оперативними втручаннями у хворих.

Несприятлива епідемічна ситуація з вірусними гепатитами в районі, високий рівень захворюваності, економічних і соціальних збитків, значна інвалідизація хворих, недостатня матеріально-технічна база й обмежені можливості в проведенні лабораторних та інструментальних досліджень, висока вартість препаратів інтерферону для лікування хворих гепатитами вимагає негайних заходів у вирішенні вищезазначеної проблеми.

3. Визначення мети програми

Метою Програми є зниження захворюваності населення району вірусними гепатитами В і С, попередження інвалідизації та летальності, пов'язаної з розвитком ускладнень, таких як цироз печінки та первинна гепатоцелюлярна карцинома, покращення якості життя населення.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання програми

Профілактичними заходами є:

забезпечення масштабної первинної профілактики поширення вірусних гепатитів серед населення, передусім серед молоді, через проведення роз'яснювальної роботи щодо пропаганди здорового способу життя із залученням засобів масової інформації;

посилення профілактичних заходів серед представників груп ризику;

- залучення до реалізації програми профілактики вірусних гепатитів медичних і соціальних працівників, працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, роботодавців, професійних спілок, представників бізнесу;

- дотримання вимог щодо безпеки лікувально-діагностичного процесу в лікувально-профілактичних закладах;

посилення безпеки донорства щодо запобігання випадкам передачі вірусних гепатитів через кров;

удосконалення епідеміологічного нагляду та реєстрації хворих на хронічні гепатити В і С, створення єдиного реєстру таких хворих.

Лікувально-діагностичними заходами є:

- організаційне забезпечення діагностики, лікування та профілактики вірусних гепатитів;
 - удосконалення діагностики вірусних гепатитів;
 - забезпечення протівірусного лікування хворих з гепатитами;
 - зниження захворюваності на гострий вірусний гепатит В шляхом вакцинопрофілактики;
 - раннє виявлення та лікування хворих на гострі та хронічні гепатити В і С (за рахунок покращення та удосконалення діагностики);
 - медичне обстеження контактних осіб в осередках та родинах, де є хворі на гепатити В і С, цироз або рак печінки;
 - лабораторне обстеження груп ризику на наявність маркерів інфікування вірусами гепатитів В і С;
 - удосконалення тестування донорської крові та донорів органів на гепатити В і С з вибіркоvim застосуванням методу ПЛР;
 - більш широке впровадження неінвазивних методів діагностики та лікування;
 - забезпечення сучасним обладнанням для гарантованої стерилізації всіх державних та приватних лікувально-профілактичних закладів;
 - розробка системи моніторингу немедичних закладів (перукарень, косметичних, манікюрних, педикюрних кабінетів, салонів тату, татуажу та пірсингу тощо) за надійними стерилізаційними заходами з використанням виключно одноразового або стерильного інструментарію.
- Додатково, доцільними заходами є:
- забезпечення вільного доступу населення до консультування та безоплатного тестування на вірусні гепатити, зокрема серед молоді та груп ризику;
 - розширення доступу споживачів ін'єкційних наркотиків до реабілітаційних програм;
 - удосконалення системи епідеміологічного нагляду за поширенням гепатитів В і С з метою підвищення ефективності профілактичних заходів;
 - створення єдиної системи моніторингу та оцінки ефективності заходів, що проводяться на національному та регіональному рівні.

Ресурсне забезпечення районної програми (тис.гривень)

Районна програма профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С на 2018-2020 роки фінансується за рахунок коштів районного бюджету, бюджетів місцевих рад.

Обсяг фінансування Програми становить 46 тисяч грн.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми,	Період реалізації Програми			Усього витрат на виконання програми, тис. грн.
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	

тис.грн.				
Обсяг ресурсів, всього, у тому числі	22	12	12	46
Районний бюджет	14	9	9	32
Бюджети місцевих рад ОТГ	8	3	3	14

5. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Основними завданнями Програми є:

- організаційне забезпечення діагностики, лікування та профілактики вірусних гепатитів;
- удосконалення діагностики вірусних гепатитів;
- забезпечення базисного лікування хворих з гепатитами;
- зниження захворюваності на гострий вірусний гепатит В серед населення;
- реалізація інформаційно-освітньої програми для населення з профілактики вірусних гепатитів;
- проведення вакцинопрофілактики вірусних гепатитів;
- підвищення кваліфікації медичних працівників..

Виконання Програми дасть змогу:

- збільшити виявлення хворих на хронічні гепатити В і С у 2-3 рази;
- скласти системний реєстр хворих на хронічні гепатити В і С;
- зменшити захворюваність гострим вірусним гепатитом В у 2-3 рази;
- знизити захворюваність гострим вірусним гепатитом С;
- знизити інвалідизацію та смертність від хронічних вірусних захворювань печінки;
- охопити медичними послугами з профілактики вірусних гепатитів 50-60% представників груп ризику;
- забезпечити навчання школярів у 90% загальноосвітніх навчальних закладах за програмами формування здорового способу життя;
- запровадити регулярне розміщення (щомісяця або щотижня) соціальної реклами у засобах масової інформації з формування здорового способу життя;
- удосконалити профілактику парентеральних інфекцій серед осіб віком від 15 до 24 років з метою підвищення рівня їх обізнаності щодо безпечної статевої поведінки, що дасть змогу збільшити до 60% кількість осіб, які самостійно можуть визначатися із запобіганням їх передачі статевим шляхом;
- забезпечити хворих на гепатит В і С, що потребують лікування, противірусною терапією;
- знизити на 30-40% рівень смертності серед хворих на хронічний вірусний гепатит В і С;
- забезпечити вільний доступ до добровільного консультування та тестування з метою виявлення інфікування;
- підвищити кваліфікацію спеціалістів, залучених до роботи з протидії вірусних гепатитів;
- удосконалити систему лабораторного контролю якості діагностики та лікування інфікованих і хворих.

6. Напрями діяльності та заходи районної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С на 2018 - 2020 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. гривень, у тому числі по роках:			Очікуваний результат
						2018	2019	2020	
1.	Організаційні заходи	1) забезпечення систематичної передачі даних районними інфекціоністами та гастроентерологами про захворюваність населення на хронічні вірусні гепатити в обласний гепатологічний центр та з обласної станції переливання крові обласному інфекціоністу з метою їх подальшої диспансеризації	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	Не потребує фінансування	— —	— —	—	Проведення у 100% випадків диспансеризації хворих на хронічні вірусні гепатити.

		2) забезпечити обов'язкове обстеження вагітних на наявність маркерів вірусних гепатитів В і С з метою профілактики первинних хронічних гепатитів у дітей	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	Не потребує фінансування	– –	– –	–	Впровадження обов'язкового обстеження вагітних на наявність маркерів вірусних гепатитів В і С.
2.	Удосконалення діагностики вірусних гепатитів	Придбання реактивів для скринінгового обстеження на маркери вірусних гепатитів (тест-системи ІФА, ПЛР, експрес-тести) усіх підлягаючих контингентів в ЛПЗ району	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	районний бюджет, бюджети місцевих рад ОТГ	9 7	4 2	4 2	Забезпечення скринінгових обстежень усіх підлягаючих контингентів на маркери вірусних гепатитів
3.	Проведення вакцинопрофілактики вірусного гепатиту В	Придбання вакцини і проведення вакцинопрофілактики гепатиту В у групах ризику та серед інших контингентів	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної	районний бюджет, бюджети місцевих рад ОТГ	2 1	2 1	2 1	Збільшення охоплення населення вакцинопрофілактикою

4.	Реалізація інформаційно-освітньої програми для населення з профілактики вірусних гепатитів	1) розробка та реалізація медіа-плану роботи з засобами масової інформації	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	Не потребує фінансування	– –	– –	–	Зростання інформованості населення щодо питань запобігання захворюванням на вірусні гепатити та популяризації здорового способу життя
		2) щорічна підготовка та видання масовим тиражем просвітницьких матеріалів з імунопрофілактики гепатитів (пам'ятки, буклети, плакати, тощо)	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	районний бюджет, бюджети місцевих рад ОТГ	2	2	2	Зростання інформованості населення щодо питань профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів

		3) запровадження широкої популяризації заходів імунопрофілактики гепатиту В через засоби масової інформації	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я , цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська	Не потребує фінансування	– –	– –	–	Зростання інформованості населення щодо питань імунопрофілактики вірусного гепатиту В
--	--	---	------------------	--	--------------------------	--------	--------	---	---

5.	Підвищення кваліфікації медичних працівників	Забезпечення підвищення кваліфікації лікарів (в т.ч. спеціалістів для проведення пункційної біопсії печінки під контролем УЗД та лікарів-лаборантів з питань діагностики вірусних гепатитів) та середніх медичних працівників з питань клініки, діагностики і профілактики вірусних гепатитів	2018 - 2020 роки	сектор охорони здоров'я , цивільного захисту населення районної державної адміністрації, Гусятинська ЦКРЛ, Копичинецька КРЛ	районний бюджет	1	1	1	Підвищення кваліфікації лікарів та середніх медичних працівників з питань клініки, діагностики і профілактики
	ВСЬОГО:					22	12	12	46

7. Координація та контроль за ходом виконання програми

Координацію та контроль за ходом виконання програми здійснює сектор охорони здоров'я, цивільного захисту населення районної державної адміністрації.

Відповідальні виконавці інформують райдержадміністрацію про хід та результати виконання заходів програми щороку до 15 січня протягом терміну реалізації програми.

**Керівник апарату
районної державної адміністрації**

О.Й. СЕМЕНЯК

О.А.Єфремова

Л.Й.Боднар